

AUTOR RR
FOTO 4CE DISTRIBUTION, ELAC

FS 407

ELAC séria 400

High-end takmer pre každého

„Moderné európske reprosústavy od výrobcu s naozaj dlhou tradíciou kvality a inovatívnosti so skutočne high-end zvukom, ale na rozdiel od vyšších modelov menej náročné na výkon pripojeného zosilňovača a dokonalosť akustiky miestnosti, v ktorej sú umiestnené.“

ELAC Electroacoustic GmbH, jeden z najstarších európskych výrobcov reproduktorov založený v roku 1926 v meste Kiel v Nemecku, nie je v našich končinách veľmi známy, ale medzi audiofilmi a odborníkmi veľmi rešpektovaný. Páskový výškový reproduktor JET, ako najvýraznejší poznávací prvok značky ELAC, sa už minulý rok dostal do svojej poslednej inkarnácie JET 5 v novej vlajkovej lodi koncernu série 500 a od nej odvodenej série 400, ktorá reprezentuje vyššiu strednú triedu tejto značky. Po menšom stĺpovom reproduktore FS 407 a regálovom reproduktore BS 403 predstavil ELAC na tohtoročnej výstave High-End v Mníchove aj posledné dva modely série, a to centrálny reproduktor CC 400 a väčší stĺpový reproduktor FS 409.

V tejto recenzii sa budem venovať hlavne dvom modelom z novej série 400, s ktorými som sa mohol bližšie zoznámiť pri ich niekoľkotýždňovom testovaní v štúdiu Image Audio v Bratislave a ktoré nám zapožičal dovozca. Testovať FS 407 a BS 403 sme sa rozhodli na vyladenej referenčnej zostave štúdia pozostávajúcej z CD prehrávača Hegel CDP4A Mk2,

koncového zosilňovača Hegel H30 a pasívneho predzosilňovača Music First Audio Silver Mk2 poprepájaných prepojovacími káblami Chord IndigoPlus a na pripojenie samotných reproduktorov sme použili referenčný a mimoriadne neutrálny reproduktorový kábel Chord Sarum.

Najskôr niečo o technológii. Spomínaný JET výškový menič je založený na veľmi inovatívnej technológii AMT (Air Motion Transformer), ktorú v 70. rokoch minulého storočia vyvinul Dr. Oskar Heil. Používa do harmoniky poskladanú polymérovú pásku s hliníkovými výstuhami v silnom magnetickom poli na vytváranie zvuku s mimoriadne lineárnou charakteristikou v pomerne širokom pásme od 2500 Hz do 50 kHz. To prináša mimoriadne kultivovaný prejav bez výrazných špičiek v ešte početných vyšších tónoch, ktoré preto tak neunavujú ucho zanieteneho poslucháča. ELAC okrem svojich špičkových výškových reproduktorov v tejto sérii predstavil aj svoj najnovší dizajn stredobasových a basových meničov s prívlastkom AS-XR (Aluminium Sandwich - Extended Range), ktoré do ich už

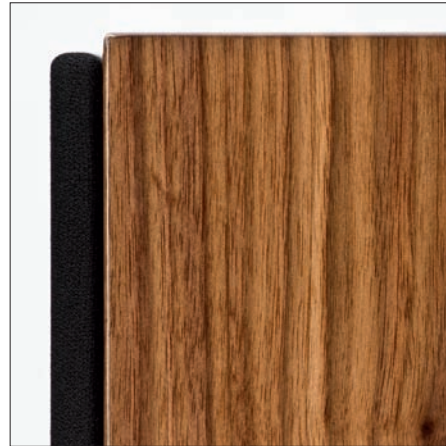
tradičnej hliníkovo-papierovej sendvičovej konštrukcie kryštálového tvaru s mimoriadnou pevnosťou pri minimálnej hmotnosti prináša zväčšený povrch membrány so širším gumovým uchytением a pevnejšie šasi z hliníka. Asi najväčšou výhodou tejto série je však konštrukcia výhybky s minimálnymi stratami za použitia Air Coil technológie podobne ako v najvyššej sérii 500.

Stĺpové reproduktory FS 407

Prvým testovaným modelom je menší dvaapólpásmový stĺpový reproduktor FS 407. JET 5 výškový menič je tu skombinovaný s dvoma 150 mm AS-XR membránami a spodný bas-reflex je zabudovaný do štýlového podstavca s vystupujúcimi nožičkami s vymeniteľnými hrotmi, čo mu dáva predvídateľnejší výkon bez rezonancií pri akomkoľvek povrchu podlahy.

Napriek svojej výške len okolo jedného metra má táto štíhla reprosústava už po veľmi krátkom zahorení mimoriadne plný zvuk, ktorý sa očakáva až od reprosústav niekoľkonásobne väčších rozmerov i ceny. Výšky sú ešte jemnejšie a stredy ešte presnejšie a prítomnejšie ako pri predchádzajúcich modeloch tejto značky. Napriek obrovským rozmerom štúdia (asi 270 m²), v ktorom sme reproduktory testovali, tu nechýbajú ani veľmi hlboké tóny, ktoré nehrajú nepodobne ich väčšiemu bratovi FS 509 VX-JET s výnimkou tónov výrazne pod 30 Hz, kde objem väčšej reprosústavy výrazne pomáha. Rýchlosť a presnosť hlbokých tónov však vôbec nezaostáva.

Oproti nižším modelom ELAC má FS 407 omnoho väčší dynamický rozsah, ktorý prekvapí každého poslucháča. Je veľmi pútavé počúvať čelo v severskej verzii skladby Eleanor Rigby v podaní Lise&Gertrud, keď máte pocit, že ste priamo na ich komornom koncerte. V momente, keď začnú vokály, sa až preľaknete, ako blízko nich ste. V každom momente stále detailne vnímate všetko, čo sa deje v pozadí skladby a vynikajúco precítite nádherný priestor vykreslený reproduktormi. Ani Sting vo Fields of Gold nestál nikdy tak blízko vás. Napriek veľmi malej vzdialenosti medzi reproduktormi, len asi 2 m, je priestor v Little 15 od Depeche Mode taký obrovský, že na chvíľu zabudnete, že počúvate len stereo.

model	BS 403	FS 407	FS 409	CC 400
rozmer v mm	308 x 166 x 294	1038 x 260 x 314	1180 x 290 x 380	204 x 650 x 314
hmotnosť	7,3 kg	20,4 kg	32,5 kg	14 kg
typ	2 pásmo	2 ½ pásmo	3 ½ pásmo	2 ½ pásmo
výškový menič	JET 5	JET 5	JET 5	JET 5
ostatné meniče	1 x 150 mm AS-XR	2 x 150 mm AS-XR	2 x 180 mm AS-XR 1 x 150 mm AS-XR	2 x 150 mm AS-XR
rozsah (IEC 268-5)	41 – 50 000 Hz	30 – 50 000 Hz	28 – 50 000 Hz	32 – 50 000 Hz
citlivosť	86 dB	88 dB	85,5 dB	86 dB
zaťažiteľnosť/max	70/100 W	130/170 W	200/280 W	120/160 W
impedancia/min	4/3,2 Ohm	4/3,5 Ohm	4/3,4 Ohm	4/3,6 Ohm
cena	1 700 eur/pár	3 700 eur/pár	6 400 eur/pár	1 850 eur/ks

Policový reproduktor BS 403

Druhým testovaným modelom je dvojpásmový policový reproduktor BS 403. Výraz „policový“ napriek zvyčajným výhradám, keďže väčšina malých reproduktorov nie je určená do police, ale skôr na stojan, je tu však namieste, pretože reproduktor tiež disponuje štýlovým podstavcom s integrovaným spodným basreflexom, a preto je použiteľný aj pri jeho umiestnení na policu alebo stolík. Odtienený JET 5 výškový menič je v tomto prípade skombinovaný s jedným 150 mm stredobasovým AS-XR meničom.

Po zapojení reprosústavy, ihneď po prvotnom otestovaní jej väčšieho brata, prišlo veľké prekvapenie. Táto malá policová reprosústava po jej umiestnení na kvalitné stojany hrá s výnimkou úplne najnižších tónov takmer rovnako ako jej stĺpové vyhotovenie. Zvuk je plný, výrazný a presný. S výnimkou dánskych reproduktorov Raidho Acoustics C1.1, ktoré však cenou šesťkrát (!) prevyšujú ELAC BS 403, je toto najlepšia policová reprosústava, ktorú som dosiaľ počul. V štúdiu sa stali okamžite naším miláčikom. Už prvé tóny Close Watch od Agnes Obel ma viac ako upúťali a až po vyše minúte skladby po nástupe najhlbších tónov som si uvedomil, že už nepočúvam stĺpové reproduktory. Nikto, kto prešiel popri mne pri prehrávaní Soldier of Love od Sade, neuveril, že hrajú tieto reproduktory, a všetci bez výnimky išli skontrolovať, či ich nekla-mem. Presné spodné tóny dopĺňa mimoriadne kompaktný zvuk, ktorý oceníte napríklad v Under The Bridge od Red Hot Chili Peppers, ktorá znela dokonca presvedčivejšie ako na FS 407, kde mi už mierne prekážala ich analytickosť a dynamický rozsah odhaľujúci príliš veľa nedostatkov nahrávky.

Séria 400 od firmy ELAC konečne dokázala, že aj za menej peňazí sa dá vyrobiť reproduktor s plným high-end zvukom a kompaktnými rozmermi. Séria je navrhnutá so zreteľom na ich použitie v štandardných priestoroch európskych bytov a domov, ktoré zvyčajne nie sú akusticky ideálne. Spodný basreflex pomáha rovnomernému šíreniu spodných tónov do priestoru a páskový výškový menič zasa svojou vynikajúcou disperziou prispieva k vynikajúcej disperzii v priestore. Na rozdiel od vyšších modelov so zložitejšími výhybkami a veľmi nízkou omázkou pri basových tónoch séria 400 napriek nominálnej impedancii 4 Ω nevyžaduje extrémne silný zosilňovač. Nekombinoval by som však tieto reproduktory s nižšou triedou zosilňovačov kvôli ich mimoriadnej presnosti, ktorá vyžaduje veľmi kvalitné komponenty, aby sa naplno rozvinula. Obe testované reprosústavy majú špičkové spracovanie detailov s povrchovou úpravou

v klavírnom laku. Štandardne sa reproduktory vyrábajú v bielom, čiernom, hnedom a drevenom vyhotovení. Mne sa najviac páči drevené vyhotovenie v prírodnom orechu s krásnou a veľmi výraznou štruktúrou kresby, ktorá vyzdvihuje celkovo veľmi solídne vyhotovenie reproduktorov a jasne ich zaraďuje do triedy high-end aj vizuálne. #

BS 403

